ELIPSĂ ȘI CONTEXT COȘERIAN ÎN *MOȘII* LUI CARAGIALE

Sorin Gheorghe SUCIU, Assistant Professor PhD,
Sapientia University of Tîrgu-Mureș

Abstract: *Starting from one of Eugenio Coșeriu's assertions regarding the context theory, we tried to reveal how the speech frames and the semantic fields (the lexical dimensions, more precisely) present in one of Ion Luca Caragiale's memorable works, "Moșii* (*Tabla de materii*)*"/"The Fair* (*The Contents*)*", are revealing themselves through ellipsis. Therefore, we tried to show the way in which one of the Romanian literature's canonical authors anticipated the modern linguistic theories regarding the discourse and the speech acts, on one hand, and the European drama of ideas, on the other hand, trying to validate, amongst other things, Edgar Papu's literary protochronist theory. Furthermore, we tried to reveal, from Jacques Derrida's perspective on deconstruction, the warp on which Caragiale's text is weaving, using Mircea A. Diaconu's view regarding the connection between the archetype and the reality's skin inside the text of the Romanian theatre's founding figure.*

Keywords: *ellipsis, context, semantic field, deconstruction, speech acts*

Pentru început, dorim să precizăm faptul că această lucrare ar trebui să reprezinte doar un cadru introductiv, având în vedere vastitatea domeniului pe care îl presupune punerea în fapt a găselniței[1] noastre lingvistico-literare. Pentru început, lecturând *Moșii* lui Caragiale, pe lângă faptul că vârtejul de cuvinte înșirate alandala - la o primă vedere - ne transpune direct în inima colorată a bâlciului, cu zgomotele, miresmele și izurile lui specifice, suntem îndemnați, parcă, a ne aminti de cuvintele lui Eugen Coșeriu, cel care, în al său *Curs de lingvistică generală* scria: „Un discurs care se bazează pe cadre complexe poate fi mai «eliptic» din punct de vedere verbal decât altul bazat pe cadre sărace, ceea ce nu vrea să zică că el ar fi eliptic semanticeşte. Putem avea elipsă involuntară în cazul unei utilizări deficiente a cadrelor; însă, într-un asemenea caz, este vorba de o deficienţă a vorbitorului, şi nu de o caracteristică a limbajului. În alt sens, adevărata elipsă – elipsa intenţionată (omisiunea a ceea ce trebuie spus) – este chiar un instrument contextual."[2] Nu intrăm în detalii

[1] Dacă avem în vedere omonimia cuvântului, ne-am putea imagina în locul unei larve ce roade stupii plini de miere ai operei părintelui teatrului românesc, întru metamorfoză.

[2] Eugen Coșeriu, *Determinare şi cadru. Două probleme ale unei lingvistici a vorbirii*, 1955-1956, trad. rom. de Constantin Dominte, în revista „Forum", nr. 478– 480, 1999, pp. 36–42. Studiul a fost publicat, inițial, în volumul *Teoría del lenguaje y lingüística general*, Editorial Gredos, Madrid, 1962, alături de alte patru texte, care se regăsesc și în ediția în limba română din 2004. De

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

privind cadrele coșeriene ale vorbirii (*situaţia, sfera, contextul* şi *universul de discurs*), ele sunt expuse în lucrarea citată și au fost ilustrate de noi prin intermediul unor alte opere aparținătoare literaturii române, subliniem doar faptul că discursul caragialean din *Moșii* (*Tabla de materii*) se sprijină pe cadre complexe, cadre relevate de omniprezența elipsei[3], dacă ne este îngăduită o mică licență oximoronică.

De fapt, ceea ce vrem noi să ilustrăm aici este modul în care simțul deosebit al limbii lui nenea Iancu ar fi putut oferi material de studiu inițiatorilor de moderne teorii ale limbajului, ne referim aici la teoriile contextului, inițiate de contemporanii lui Caragiale (aflați, însă, pe alte meridiane), la glosematica hjelmseviană continuatoare a structuralismului saussurian și chiar la pragmatică, dovedindu-se, din nou, dacă mai era nevoie, faptul că inspirația precede și bate, de departe, transpirația, pe de o parte, dar și că protocronicitatea, nu este doar o simplă teorie perimată a „național-comunismului" ci – înțeleasă în originaritatea ei[4] – un element de tandem, de „completare" a sincronicității.[5] Dacă ne gândim, pe de o parte, la faptul că „una din mărcile distinctive ale concepţiei lingvistice a lui E. Coșeriu, alături de tendinţa spre integralitate, este fundamentarea sa filosofică"[6] și, pe de alta, că protocronicitatea funcționează aproape exclusiv pe latura științifică a literaturii (Edgar Papu), adică în domeniul *conceptelor* literare – sau a conceperii literaturii, am adăuga noi, încercând a aduce apa cunoașterii înspre moara noastră – atunci putem începe demersul de a „deconstrui" modelul deconstructivismului derridean prin intermediul răspunsului la întrebarea lui Mircea A. Diaconu: „Este Caragiale preocupat de ‹‹arheu›› la fel de mult pe cît

---

remarcat faptul că, deși a făcut școală lingvistică în Spania, Germania și America de Sud, opera lui Eugen Coșeriu a început a fi publicată în limba română abia după evenimentele din 1989.

[3] „Elipsa este un fenomen sintactic, specific oralității, care constă în omisiunea voluntară sau involuntară, din structura unei construcţii exprimate, a unuia sau a mai multor componente recuperabile semantic (subînţelese). [...] Componentele omise, subînţelese în structura eliptică fragmentară, pot fi reconstituite, spontan sau intenţionat,prin reformulări ale construcţiei integrale iniţiale" (V. Guțu Romalo (coord.), *GALR II*, București, 2005, p. 748).

[4] Ea a fost, de fapt, marginalizată și ridiculizată de către „corifeii" (in)culturii perioadei comuniste din România (Theodor Codreanu, *Edgar Papu și minoratul culturii românești*, în „Caiete de protocronism românesc", nr. 2, București, 2008, disponibil la https://protocronism.wordpress.com/contributii-teoretice-de-azi/theodor-codreanu-edgar-papu-si-minoratul-culturii-romanesti/, accesat la 16.10.2015).

[5] Am evitat termenii consacrați, protocronismul și sincronismul, datorită prolificului sufix ce poate duce la peiorative de genul „gândirism", „păşunism" etc.

[6] Eugen Munteanu, *Eugenio Coseriu. Fundamente filosofice ale unei „lingvistici integrale"* în Șt. Afloroaiei (coord.), *Ideea europeană în filosofia românească*, I (număr special al revistei "Hermeneia"), Iași, 2005, pp. 126-135.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

pare fascinat de epiderma realului?"[7] Și ce altceva în afara Logosului ar putea reprezenta eliptica osatură atotmișcătoare a musculaturii arheului susținător al acelei flamboaiante „epiderme a realului" reprezentate în opera lui Caragiale? „Ce e cu această *criză teribilă*?! Iarmarocul, kitsch-ul, aglomerarea fără sens, materia pulsînd, cuvinte luînd locul lumii, în fine, toate acestea sînt semnul prezenţei insuficiente a armonistului. Suficientă sieşi, materia nu se fundamentează pe vreun principiu transcendent; eventual, ea ar putea fundamenta unul, dar numai în cazul în care spaima ar fi substituită de voluptate, fapt care la Caragiale se şi petrece."[8]

Dar, înainte de a discuta rolul elipsei întru revelarea contextului ce susține o aparentă listă de inventar cu pretenții de operă literară, să aducem în prim-plan un fragment din incipitul textului caragialean: „Turtă dulce - panorame - tricoloruri - bragă - baloane - soldaţi - mahalagioaice - lampioane - limonadă - fracuri - decoraţiuni - decoraţi - donițe - menajerii - provinciali - fluiere - cerşetori - ciubere - cimpoaie - copii - miniştri - pungaşi de buzunare - hărdaie - bone - doici - trăsuri - muzici - artifiţii - fotografii la minut - comédii - tombole – „Moftul român" nr. 8 - oale - steaguri - flaşnete - înghețată de vanilie - fleici - stambă - căni - pelin - căluşei - scrânciob: cele din urmă invenţie care era şi la expoziția americană (...)"[9] După cum se observă, aici nu avem elipsă la nivel sintactic – așa cum avem în cazul propozițiilor eliptice de elemente calificative ori predicative din *Două loturi,* de exemplu -, întreaga narațiune fiind bazată pe acest procedeu stilistic la nivel metatextual. Interesant și relevant pentru gradul de intuire a unei mari părți din firea românului - acea matrice stilistică blagiană alterată de plaga fanariotă - este faptul că textul este la fel de actual azi precum era în urmă cu mai mult de un secol. Aceleași probleme de atunci – *contextul*, de fapt - aflabile prin această elipsă metatextuală, dezvăluite de genialul final al operei descendentului din cofetari greci aciuiți și propășiți prin Haimanalele Ploieștilor, ne zgârie și azi măduva osaturii teandrice, prin intermediul tectonicii „epidermei realului": „mateloţi (...) - MM. LL. - A.A. L.L. - târgoveţi - târgoveţe - ţărani - ţărance - intelectuali - artişti - poeţi - prozatori - critici - burgheji - tramcare - tramvaiuri - capele pârlite - jupe călcate - bătături strivite - copii pierduţi - părinţi beţi - mame prăpădite - guri căscate - praf - noroi - murdărie - infecţie - lume, lume, lume - vreme frumoasă - dever slab... - Criză teribilă, monşer!"[10]

---

[7] Mircea A. Diaconu, *I. L. Caragiale. Materie și sens,* în revista „Conta", nr. 9 (ian-mar), Piatra-Neamț, 2012, p. 5.

[8] *Ibidem,* p. 9.

[9] I. L. Caragiale, *Momente,* Editura Minerva, București, 1986, p. 233.

[10] *Ibidem,* p. 234.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

Lecturând în cheia nietzscheană a unui transcendent posibil de fundamentat pe voluptuoasa senzualitate a materiei, pe teama învinsă de supra-senzualul om caragialean prin abandonul total în mrejele Mayei, așa cum Mircea A. Diaconu nu doar sugerează ci chiar afirmă, mai că l-am putea regăsi pe Jacques Derrida cu a sa deconstrucție a logocentrismului. Dar... Nu. Nu avem cum a ieși din matricea noastră stilistică. Logosul e elipsa omniprezentă și atotcuprinzătoare, după cum reiese din versurile unui vechi cântec popular amintit de către Lucian Blaga: „Chiar și atunci când omul ortodox, încercat în spații de izbeliște de loviturile sorții, pare a se îndoi de grija divină, el nu se îndoiește totuși de prezența lui Dumnezeu în lume. Absenteismul divin e atribuit mai curând altor împrejurări decât unei distanțări față de lume. Poporul românesc a exprimat acest sentiment astfel: Doamne, Doamne,/ mult zic Doamne./ Dumnezeu pare că doarme/ Cu capul pe-o mănăstire/ Şi de nimeni n-are ştire".[11] De fapt, Caragiale nici nu iese din această matrice, Dumnezeu fiind echivalat, catafatic, cu marele *armonist*[12], după cum remarcă același Mircea A. Diaconu exemplificând cu o frază reperată în *Din albumul unei pianiste.* „Dincolo de construcţia ludică, o demonstraţie a faptului că artificiul se poate hrăni exclusiv din cuvinte, ideea aceasta a unui Dumnezeu armonist nu-i de ignorat. Haosul materiei, aglomerarea de forme, puzderia de iluzii vor fi avînd şi ele un sens; o muzică neînţeleasc̆a va fi fiind înscrisă în lucruri. Simplele colaje dau seama asupra acestui fapt, c̆ăci un sens se poate ascunde chiar în absenţa sensului."[13]

Revenind la oile noastre, dacă e să rămânem în domeniul pastoral specific românesc, după acest scurt excurs teologico-filosofico-literar menit a dezvălui punctul nostru de vedere asupra mărcilor[14] paratopiei[15] *universului discursiv* caragialean - cel mai larg dintre cadrele coșeriene ale vorbirii –, vom sublinia faptul că noi încercăm a interpreta aici o *elipsă textual-discursivă*, un demers hermeneutic ce „depinde de relația formei verbale respective cu o structură logico-semantică furnizată de un context inferat și nu de simpla identificare a

[11] Lucian Blaga, *Trilogia culturii. Spaţiul mioritic,* Ediția Doua, Editura Oficiului de Librărie Bucureşti, Bucureşti, 1937, p. 96.

[12] Prefigurând un alt mare armonist, postmodern, de această dată, cărtărescianul virtuoz al claxonului unei prăfuite Dacii aflate într-un cartier bucureștean, din „fractalicul" roman, *Nostalgia*.

[13] Mircea A. Diaconu, op. cit., p. 7.

[14] În sensul în care le vede Jean-Luc Marion în raportul dintre idol și icoană (Jean-Luc Marion, *Idolul şi distanţa,* trad. de Daniela Pălăşan, Tinca Prunea-Bretonnet, coord. Cristian Ciocan, Editura Humanitas, Bucureşti, 2007).

[15] Dominique Maingueneau, *Discursul literar. Paratopie şi scenă de enunţare,* Institutul European, Iaşi, 2007.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

unui antecedent situat în discursul anterior și suprimat apoi."[16] Amintindu-ne de cuvintele lui Demetrios, cel care spunea că „stilul fărâmițat este e mai potrivit cu acţiunea şi se mai numeşte şi stil dramatic"[17], poposim nițel pentru a ieși de sub „efectul sinestezic" al „caruselului de imagini fulgurante fixate pe ecranul memoriei prin impact senzual și afectiv"[18], spre a ne trage sufletul și a ne putea urni căruța raționamentelor mai departe, prin rostul momentului monument caragialean. Astfel, amintim de unele aspecte ale elipsei, subliniate de către Iulia Tămaș: „Pentru că recuperarea integrală a părţilor absente din construcţiile eliptice implică nu doar co-textul ci şi *contextul* (*s. n.* S. S. G.), aşadar o perspectivă *pragmatică* (*s. n.* S. S. G.) asupra comunicării, studiul elipsei face necesară o abordare conjunctă, lingvistică şi pragmatică sau textual-discursivă. Ori de câte ori în produsul textual există o formă de incompletitudine sau de ambiguitate, elipsa este considerată un factor de coerenţă (...), dar şi un factor de coeziune, atunci când devine un «operator de dependenţă» între două enunţuri distincte (...)"[19]. Cu alte cuvinte, elipsa din *Moșii* lui Caragiale nu este recuperabilă doar anaforic și deictic, pe lângă structurile de suprafață demersul de comprehensiune implicând și structurile de adâncime.

Astfel, în termenii glosematicii hjelmseviene[20], plonjonul lectorului în adâncimea planului plerematic, al substanței conținutului limbajului caragialean, prin deschizăturile multitudinii de porți narative deschise de către autor în planul cenematic, al expresiei (clar vizibile și ademenitoare, dacă ne gândim că, pe lângă elipsă, pentru a se evita perceperea operei drept o simplă enumerare/listă de inventar a avut intuiția/știința de a alege linia de pauză în locul virgulei) îi va permite acestuia decuparea acelor forme ale conținutului care, scurtcircuitate fiind de către autor prin intermediul elipsei, vor fi re-transpuse în planul expresiei, fie și doar printr-o simplă, dar sugestivă interjecție: Hmm!

Transpusă în teoria integralistă a câmpurilor, aserțiunea de mai sus reprezintă trihotomia coșeriană semnificat – designație – sens, unde: (1) *semnificatul* este conținutul unui idiom specific, existent doar în acel idiom, respectiv semnificat

---

[16] Carmen Vlad, *Textul aisberg,* Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000, pp. 79-80.

[17] Demetrios, *Tratatul despre stil,* Iași, 1943, p. 144.

[18] Carmen Vlad, op. cit., p. 89. E interesant faptul că citatul respectiv se referă la un exemplu dat de cercetătoare dintr-o altă operă a lui Caragiale, și anume *La hanul lui Mânjoală.*

[19] Iulia Tămaș, *Opinii și soluții în cercetarea tradițională a elipsei,* în „DACOROMANIA", serie nouă XV, nr. 15, Cluj-Napoca, 2010, p. 150.

[20] Eugen Coșeriu, *Pentru o semantică diacronică structurală,* în L. Wald şi E. Slave, *Antologie de semantică,* Tipografia Universităţii Bucureşti, 1976, pp. 232-241, disponibil la http://ebooks.unibuc.ro/filologie/dominte/6-2.htm, accesat la 10.11.2015.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

românesc/caragialean; (2) *designația* reprezintă „ansamblul de procedee semantice prin care semnificatul este orientat spre extralingvistic, pentru a delimita (a «determina›› şi «circumscrie››) un anumit aspect al lumii, relevant în procesul construcţiei sensului”[21] - conținutul „decupat” prin semnificatul de limbă, la care se adaugă totalitatea procedeelor semantice ce se actualizează întru realizarea acestui „decupaj” într-un act de vorbire (fapt pentru care „designația” e determinată de „semnificat”, fiind „o structurare a posibilităților de desemnare”, pe de o parte, și de principii generale de gândire, de „cunoașterea lucrurilor”, pe de alta; (3) *sensul* reprezintă conținutul lingvistic al unui act de vorbire individual ce se realizează ca text, adică acel conținut care nu coincide cu semnificatul și designația, sensul construindu-se, ca nivel semiotic secund, prin integrarea și depășirea semnificatului și a designației. Totuși, „cele trei tipuri de conţinut lingvistic (semnificatul, designaţia şi sensul) nu trebuie concepute ca «lucruri în sine››, prezente «obiectiv›› în afara proceselor semantice concrete, ci ca «elemente şi procedee ale competenţei lingvistice›› (...), adică ale ştiinţei lingvistice a vorbitorilor manifestată efectiv în vorbire.”[22]

În continuare, chiar de pare că ieșim din rostul operei discutate în lucrarea de față, vom prezenta rezultatele introducerii momentului caragialean în motorul de analiză al programului *Tropes V 8.2*.[23] Astfel, la o primă citire, aflăm că textul este - din punctul de vedere al mașinii, bineînțeles - preponderent narativ, dinamic, cu o sintaxă neregulată, tendințe nesemnificative și conține trei episoade distincte. Apoi, avem două seturi de câmpuri lexicale, primul încluzând elemente din „lumea vie” (22), „îmbrăcăminte și încălțăminte” (15), „sănătate și medicină” (11), „omul” (11), „timp” (9), „materie” (9) etc. iar cel de-al doilea, „plante” (14), „sănătate și boală” (10), „animale” (8), „religie și teologie (8) etc. Nimic nou, până aici. Putem sublinia doar faptul că mașina, rezultanta practică a lingvisticii computaționale, ne-a ajutat în a economisi nițel timp în detectarea legăturilor semantice din cadrul textului nostru.

Pe noi ne-a interesat, însă, cel de-al treilea episod al narațiunii, inclus de către programul *Tropes V 8.2* în domeniul „existenței”, pe baza sintagmei „lume, lume, lume”, fapt ce ne-a prilejuit revenirea pe terenul teologico-filosofic, la relația existență - esență în viziune tomistă, implicată de relația „arheu” – „epiderma realului”, chestionată de către Mircea A. Diaconu și încercuită hermeneutic, anterior, în lucrarea noastră. „În orice lucru existent (*ens*), esența

[21] Lucian Lazăr, *Criterii de tipologizare a câmpurilor lexicale,* în „DACOROMANIA”, serie nouă, VII – VIII, 22/2 Cluj-Napoca, 2003, pp. 79-99.

[22] *Ibidem*.

[23] ACETIC, CYBERLEX, *Textual and Semantic Analysis and Natural Language Processing*, disponibil la http://www.semantic-knowledge.com/, accesat la 10.11.2015.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

(*essentia*) și ființarea sau existența (*esse*) se presupun și se integrează reciproc, deși se disting din punct de vedere conceptual. Tot ceea ce există, începînd de la lucrurile materiale inerte și pînă la substanțele intelectuale superioare imateriale (îngerii), se prezintă ca o compoziție între o esență și actul de a ființa al acestei esențe. Singurul loc în care acești doi termeni se unesc confundîndu-se este Cauza primă sau Dumnezeu, Ființa a cărei esență este ființarea pură."[24]
În *Moșii* lui Caragiale, aparent, existența a uitat de esență, aceasta din urmă cerându-ne, insistent, un punct de sprijin, sau, măcar, un refugiu pentru reflecție, așa cum autorul se pare că a găsit în „autoexilul" berlinez. Dintr-o altă scriere a „protocronului" teatrului de idei european (Theodor Codreanu), *La Moși,* extragem un alt fragment eliptic relevant: „Vagoane de tramvaie galbene şi albastre, tramcare, trăsuri boiereşti, căruţe mitocăneşti şi biciclete şi lume multă pe jos… De pe atîtea strade şi căi, ca de pe atîtea braţe ale unui fluviu uriaş, se varsă, cantr-o mare zgomotoasă, pe bariera de la capul podului Tîrgului de Afară, valuri peste valuri de omenire..."[25] Mircea A. Diaconu observă faptul că această teribilă criză nu împiedică, totuși, contemplarea și redarea prin comunicare a acestui *teatrum mundi* prin care se instituie, concluzionând: „De aici beţia simţurilor, reveria gurmandă, plăcerea călătoriilor, eventual, autoexilul. Aici aş vorbi eu despre *nordul* caragialean. Berlinul, ca loc care permite privirea din afară şi deopotrivă lingoarea. Textul, ca loc care admite dominarea lumii şi aşezarea în ea. În nordul caragialean, criza oferă un sens, dracul îl ajută pe Dumnezeu, haosul este forma vizibilă a cosmosului, scepticismul e un principiu ordonator şi euforic. Aici, în nord, arheul, în forma lui grotescă şi textuală, împlinită ca materie şi deopotrivă ca reverie, e posibil. Lucrul în sine, măcar ca spectacol, aşişderea." Prin urmare, chiar și Diavolul lucrează logocentric și, dacă e să ne gândim bine, însuși Derrida a fost obligat să folosească termenii gândirii pe care a încercat a o deconstrui, lupta sa cu istoria gândirii occidentale nefiind doar o confruntare ci, în mod inevitabil, o formă de complicitate inevitabilă (deoarece este constrâns să uzeze de termenii pe care îi respinge atât de vehement).[26]
Ajunși la finalul scurtei noastre călătorii prin orizontul semantic deschis de rostul unuia dintre originalele momente ale lui Ion Luca Caragiale, sperăm a fi fixat reperele în vederea identificării elementelor de protocronicitate din opera părintelui teatrului românesc, elemente ce se află de găsit în modul de

[24] Eugen Munteanu, studiu introductiv la Toma din Aquino, *Despre fiind și esență,* trad., studiu introd., note și comentarii, referințe bibliografice și tab. cronologic de Eugen Munteanu, Ed. a II-a rev., Ed. bilingvă, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 23.
[25] I. L. Caragiale, *Căldură mare,* Editura Minerva, București, 1972, p. 223.
[26] Richard Rorty, *Deconstructionist Theory* în *The Cambridge History of Literary Criticism,* Vol. 8, Cambridge University Press, 1995.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

concepere a literaturii, prin intermediul intuițiilor și al științei cu care acesta a stăpânit ceea ce reprezintă „semnificatul românesc" coșerian din cadrul căruia a reușit a „decupa" designanții potriviți a crea „sensurile" ce ne vor fi dus măcar la exprimarea acelei interjecții amintite mai sus, interjecție ce, după o contemplare comprehensivă, ne face a o schimba cu o alta: Uau! După cum se observă, încercăm a rămâne în cadrul orizontului de discurs al autorului momentului *Moșii (Tabla de materii).*

Altfel, o dare de seamă a ceea ce se desfășoară în cadrul acestei lucrări ar implica și amintirea modului în care tehnica dezvoltată în urma aplicării teoriilor lingvisticii computaționale ne-a ajutat a determina mai lesne câmpurile semantice din textul încercat hermeneutic de către noi, pe de o parte, și, pe de alta, a validat cel puțin unul din punctele noastre de sprijin, anume cel al intuirii domeniului existențial de referință al textului, fapt ce ne-a permis extinderea relației „epiderma realului" – „arheu", punctul de plecare al cercetării de față.

Este evident, pe de altă parte, că un demers de acest gen este lesne criticabil, densitatea textului neputând în totalitate substitui unele lacune, dar, după cum afirmam la debutul acestei călătorii, lucrarea este de văzut ca un cadru introductiv al problematiii supuse dezbaterii. Se pare că, deși există critici și chiar atacuri acerbe ale sistemului logocentric, precum ar fi condamnarea omului la o autoînchidere în cușca gândirii simbolice, dacă e să amintim, pe lângă Derrida, de Ernst Cassirer și al său *Eseu despre om,* inefabilul ține la un loc până și aparenta destrămare a lumii, prezenta alterare a cuvintelor ajunse la stadiul de vorbe înșirate pe o coală de hârtie.

Încheiem, iată, în stilul caracteristic al celui ce ne-a permis acest demers:

Deh! Vorbe!

Bibliografie

1. ACETIC, CYBERLEX, *Textual and Semantic Analysis and Natural Language Processing*, disponibil la http://www.semantic-knowledge.com/, accesat la 10.11.2015.
2. din Aquino, Toma, *Despre fiind și esență,* trad., studiu introd., note și comentarii, referințe bibliografice și tab. cronologic de Eugen Munteanu, Ed. a II-a rev., Ed. bilingvă, Editura Polirom, Iași, 2008
3. Blaga, Lucian, *Trilogia culturii. Spaţiul mioritic,* Ediția Doua, Editura Oficiului de Librărie Bucureşti, Bucureşti, 1937.
4. Caragiale, I. L., *Căldură mare,* Editura Minerva, București, 1972.
5. Caragiale, *Momente,* Editura Minerva, București, 1986.
6. Codreanu, Theodor, *Edgar Papu și minoratul culturii românești,* în „Caiete de protocronism românesc", nr. 2, București, 2008, disponibil la

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)

https://protocronism.wordpress.com/contributii-teoretice-de-azi/theodor-codreanu-edgar-papu-si-minoratul-culturii-romanesti/, accesat la 16.10.2015.
7. Coșeriu, Eugen, *Determinare şi cadru. Două probleme ale unei lingvistici a vorbirii*, 1955-1956, trad. rom. de Constantin Dominte, în revista „Forum", nr. 478– 480, 1999.
8. Demetrios, *Tratatul despre stil*, Iași, 1943.
9. Diaconu, Mircea A., *I. L. Caragiale. Materie și sens*, în revista „Conta", nr. 9 (ian-mar), Piatra-Neamț, 2012.
10. Guţu Romalo, V. (coord.), *Gramatica limbii române. Volumul II – Enunţul*. Editura Academiei Române, București, 2005.
11. Lazăr, Lucian, *Criterii de tipologizare a câmpurilor lexicale*, în „DACOROMANIA", serie nouă, VII – VIII, 22/2 Cluj-Napoca, 2003.
12. Maingueneau, Dominique, *Discursul literar. Paratopie şi scenă de enunţare*, Institutul European, Iaşi, 2007.
13. Munteanu, Eugen, *Eugenio Coseriu. Fundamente filosofice ale unei "lingvistici integrale"* în Afloroaiei, Șt. (coord.), *Ideea europeană în filosofia românească*, I (număr special al revistei "Hermeneia"), Iași, 2005.
14. Rorty, Richard, *Deconstructionist Theory* în *The Cambridge History of Literary Criticism*, Vol. 8, Cambridge University Press, 1995.
15. Tămaș, Iulia, *Opinii și soluții în cercetarea tradițională a elipsei*, în „Dacoromania", serie nouă XV, nr. 15, Cluj-Napoca, 2010.
16. Vlad, Carmen, *Textul aisberg*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000.
17. Wald, L., Slave, E., *Antologie de semantică*, Tipografia Universităţii Bucureşti, 1976.

BDD-A23289 © 2015 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:50:52 UTC)